

„Europos pradas glūdi regionuose, miestuose ir kaimuose“

2022 m. kovo 4 d.

Mes, Europos Sąjungos (ES) vietos ir regionų vadovai, norime, kad ES veiksmingiau reaguotų į piliečių poreikius ir troškimus.

1. ES demokratijos pamatai – tai 240 regionų, 90 000 savivaldybių ir daugiau kaip 1,2 mln. vietos ir regionų lygmeniu išrinktų politikų, atstovaujančių 450 mln. žmonių. Maždaug prieš 2500 metų vietiniu mastu graikų „poliuose“ užgimusi demokratija Europos Sąjungoje išliks tik tuomet, jei ji bus gerai įsitvirtinusi tarp paprastų žmonių ir jų kasdien praktikuojama.

2. Demokratija visiems priimtina, jei ji teisiškai pagrįsta žmonių išreikštu pasitikėjimu ir jei ji duoda rezultatų arčiausiai piliečių esančiu lygmeniu. Todėl manome, kad reikia propaguoti „**Europos demokratijos namų**“ modelį, grindžiamą trimačiu teisėtumu: tvirtais pamatais, kuriuos sudaro regionų ir vietos valdžios institucijos, stipriomis sienomis, atstovaujamosiomis 27 valstybių narių, ir apsauginiu stogu, kurį suteikia ES.

Jei ES institucijose priimant sprendimus bus taikomas principas „iš apačios į viršų“, ES taps artimesnė žmonių širdims ir protams ir bus atkurtas pasitikėjimas ja, kaip demokratinio projektu, grindžiamu tvirtu rinkiminiu atstovavimu, užtikrinančiu lyčių lygybę.

3. Rinkimai yra pagrindinė atstovaujamosios demokratijos veikimo priemonė pasitelkiant politinių partijų veiklą. Atsižvelgdami į tai, kad 70 proc. ES teisės aktų įgyvendinama vietos ir regionų lygmeniu, turime užtikrinti, kad pagrindiniai europinės svarbos klausimai būtų aptariami ne tik prieš kas penkerius metus rengiamus Europos Parlamento rinkimus, bet ir prieš nacionalinius, regioninius ir vietos rinkimus.

4. Demokratiškesnėje ES reikia pašalinti esamą politinio ir teisinio legitimumo spragą ir užtikrinti, kad pagal galiojančias Sutarčių nuostatas arba būsimus Sutarčių pakeitimus ES regionai, provincijos, apskritys, miestai, miesteliai ir kaimai taptų neatsiejama sprendimų priėmimo mechanizmų dalimi.

5. Todėl raginame palaipsniui kelti Europos regionų komiteto statusą, kad papildomai prie dabartinės patariamąsios funkcijos jis atliktų privalomą vaidmenį aiškų teritorinį matmenį turinčiose politikos srityse, tačiau tuo neapsunkinti ES sąrangos. Jeigu rengiant ir įgyvendinant ES teisės aktus būtų labiau atsižvelgiama į vietos ir regionų valdžios institucijų patirtį, Europos Sąjungoje būtų užtikrintas geresnis reglamentavimas ir didesnis demokratinis teisėtumas.

Jeigu Europos regionų komitetui būtų sudarytos didesnės galimybės dalyvauti ES institucijų derybose dėl pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų (trišaliuose dialoguose) ir jeigu tinkamai apibrėžtomis aplinkybėmis regioniniams parlamentams būtų suteiktas oficialus vaidmuo siūlyti ES teisės aktus, būtų sustiprintas subsidiarumo principas.

6. Raginame remiantis Konferencijos dėl Europos ateities patirtimi plėtoti nuolatinį ir konkrečioms vietovėms pritaikytą dialogą su piliečiais kaip dalyvaujamąjį mechanizmą, kuris padėtų geriau susieti ES su vietos, regionų ir nacionalinio lygmens realijomis ir užtikrinti, kad piliečiai gautų grįžtamosios informacijos apie savo idėjas ir rūpimus klausimus, ypač įtraukiant jaunimą. Padėti vykdyti šį procesą yra pasirengusios nacionalinės ir Europos teritorinės asociacijos, taip pat Europos regionų komitetas ir jo jaunųjų išrinktų politikų tinklas bei už ES reikalus atsakingų regionų ir vietos tarybų narių tinklas.

7. Raginame Konferencijoje dėl Europos ateities dar kartą patvirtinti, kad sanglauda yra pagrindinė vertybė ir visų ES politikos krypčių kelrodis, grindžiamas pagarba partnerystei ir daugiapakopiam valdymui.

8. Reikalaujame Europos Sąjungoje didinti atsparumą, šiuo tikslu vietos ir regionų valdžios institucijas aiškiai įtraukiant į socialinės, klimato, aplinkos, energetikos ir skaitmeninės politikos rengimo ir įgyvendinimo procesą, taip pat joms užtikrinti tiesioginę prieigą prie ES finansavimo jų kompetencijai priklausančiose srityse.

9. Remiame Europos sveikatos sąjungą, kuri, laikantis subsidiarumo ir proporcingumo principų, ES suteiktą kompetenciją greitai reaguoti į sveikatos krizes.

10. Reikalaujame priimti į ateitį orientuotą Europos kaimo darbotvarkę, kuria būtų gerinama miesto ir kaimo integracija ir užtikrinamas tvarus kaimo bendruomenių atgaivinimas.

11. Raginame ES pasinaudoti per daugelį metų užmegztais tvirtais ryšiais su vietos ir regionų valdžios institucijomis kaimyninėse ir plėtros šalyse ir kurti teisinę valstybę bei gerą valdymą pagal principą „iš apačios į viršų“.

12. Kad atgautume piliečių pasitikėjimą, turime atnaujinti demokratijos ir Europos vertybių veikimą pasitelkdami švietimą ir pilietiškumą, ypač tarp jaunimo ir pasienio regionuose, kartu skatindami užtikrinti lygias galimybes.

Dirbkime kartu, kad demokratija duotų rezultatų ir Europa priartėtų prie savo žmonių.

